

LAPIN KUNTA-JÄRJESTÖYHTEISTYÖN KARTOITUS 2020

24.11.2020

Katja Kitiniemi, Anu-Riitta Lampela ja Katja Porsanger

Lapin sosiaali- ja
terveysturvayhdistys ry

lappilaiset.fi

Sisällysluettelo

- Kartoituksen taustaa 3
- Yhteenveto 4
- Järjestöyhdyshenkilö 6
- Avustukset ja muu tuki järjestöille 7
- Yhteistyö ja osallisuus 10
- Yhteistyön kehittäminen 17
- Liitteet 19
  - Kysymykset

Kunta-järjestöyhteistyön kartoituksen taustaa

Järjestöt muutokseen yhteistyössä hanke on kartoittanut vuosina 2018, 2019 ja 2020 toteutetulla haastattelulla Lapin kuntien ja järjestöjen välistä yhteistyötä sekä siihen liittyviä toiveita. Edellisen kerran kartoitus toteutettiin vuonna 2019 Taloustutkimuksen toimesta ([vuoden 2019 kartoituksen raportti](#)). Tällöin haastatteluun tavoitettiin 19 kuntien järjestöyhteistyöstä vastaavaa henkilöä Lapin 21 kunnasta. Vuonna 2020 kartoitus tehtiin puhelinhaastatteluna ja lomakekyselynä. Kaikkia vastaajia tavoiteltiin ensin puhelimitse haastatteluajan sopimiseksi. Jos puhelinhaastattelu ei käynyt vastaajalle, heille lähetettiin linkki webropol-kyselyyn. Vastauksia saatiin 17 kunnasta.

Haastattelujen toteutus

- Haastattelut tehtiin ajalla 12.10 - 13.11.2020.
- Puhelinhaastattelu tehtiin 11 vastaajalle, webropol-linkin kautta kyselyyn vastasi 6 ja vastaus jäi saamatta 4 kunnalta.
- Haastattelun kysymykset olivat samat kuin edellisenä vuotena, jotta se oli vertailukelpoinen aikaisempien tulosten kanssa.
- Yhteystiedot päivitettiin edellisen haastattelukierroksen perusteella. Vuodelta 2018 samoja haastateltavia oli vain kolme.
- Haastattelut sujuivat hyvin mutta haasteena oli vastaajien tavoittaminen, juuri tehtävässä aloittaneiden henkilöiden haastattelu sekä viransijaisuudet.

Yhteenveto

- 17 kuntaa 21 Lapin kunnasta tavoitettiin tutkimusta varten.
- 17 kunnassa on nimetty järjestöyhdyshenkilö.
- 16 kuntaa myöntää avustusta järjestöille.
- 13 kunnassa on kirjallinen, hakijoiden käytettävissä oleva ohjeistus järjestöavustuksista.
- 16 kuntaa myöntää vuonna 2020 avustuksia järjestöille.
- 17 kunnassa järjestöjen on mahdollista saada käyttöönsä kunnan toimitiloja; 9 maksullisesti ja 8 maksutta.
- 7 kunnassa käytetään järjestön tiloja, 7:ssä ei. 3 kunnassa ei osattu sanoa.
- 12 kunnassa on järjestöille tarjolla erilaisia tukipalveluja.
- 17 kuntaa järjestää tapaamisia paikallisten järjestöjen kanssa, useimmiten kerran pari vuodessa.
- 13 kunnassa hyödynnetään järjestöjen tuottamaa / esiin tuomaa hyvinvointitietoa hyvinvointikertomuksissa ja -suunnitelmissa.

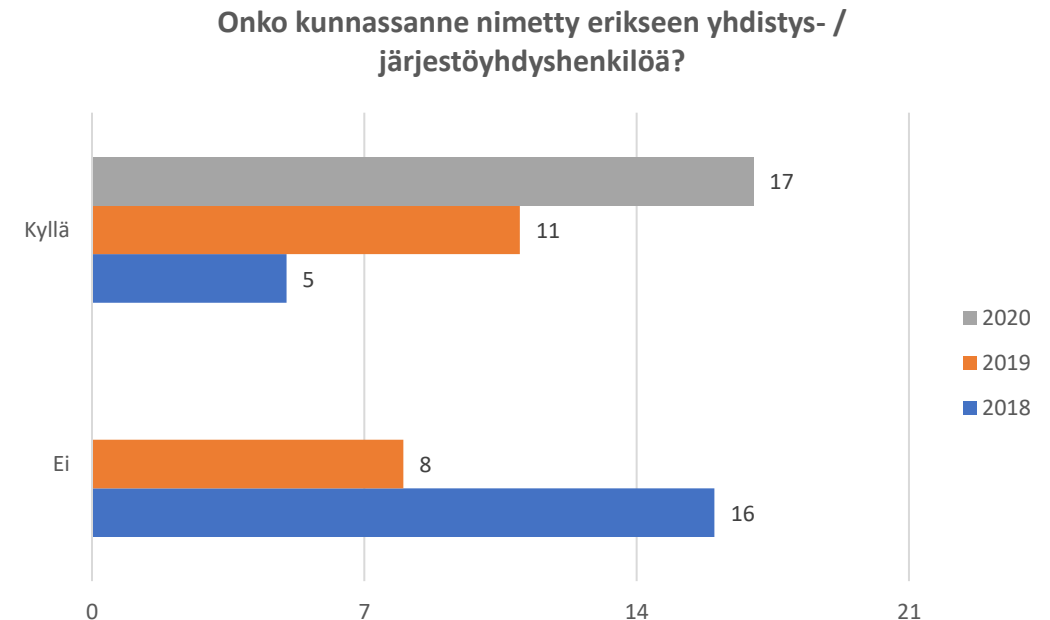
Yhteenveto

- 15 kunnassa on järjestöyhteistyön edistäminen huomioitu talous- ja toimintasuunnitelmissa.
- 11 kunnassa on hyvinvointi- tai osallisuuskoordinaattori.
- 14 kunnalla on lakisääteisissä vaikuttamistoimielimissä (nuoriso-, vanhus- ja vammaisneuvostot) yhdistysten tai järjestöjen edustajia.
- 15 kunnan nettisivuilta tai kunnan tiedotteista löytyy tietoa paikallisten järjestöjen toiminnasta.
- 15 kunnassa on järjestöillä mahdollisuus järjestää toimintaa kunnan toimintojen yhteydessä.
- 15 kunnassa oleva käytäntö on se, että kunnan työntekijät ohjaavat asiakkaita järjestöjen toiminnan pariin.
- 4 kunnalla on yhteistyösopimus tai muu vastaava dokumentti kunnan ja järjestön välillä, johon edellä olevia asioita on kirjattu.
- Kartoituksen pohjalta tulleiden vastausten voidaan sanoa, että kunta-järjestöyhteistyö koetaan hyvin tärkeäksi. Se nähdään jatkuvana pitkäjänteisenä prosessina, joka on osittain kuntarajat ylittävää vastavuoroisuuteen perustuvaa yhteistyötä järjestöyhdyshenkilöiden ja järjestötoimijoiden välillä.

Järjestöyhdyshenkilö

- Järjestöyhdyshenkilöitä oli vuonna 2018 viidessä kunnassa.
- Vuonna 2020 järjestöyhdyshenkilö on nimettynä kaikissa vastanneissa kunnissa (Lapissa yhdistyksen tiedon mukaan on 20 järjestöyhdyshenkilöä).
- Haastatteluun vastasi useampi vasta tehtävässä aloittanut henkilö, mikä osaltaan kertoo kuntien aktivoitumisesta järjestöyhdyshenkilöiden nimittämiseen.

Avustukset ja muu tuki järjestöille

Kuntien avustukset järjestöille

- Lähes kaikki kunnat myöntävät avustuksia yhdistyksille ja järjestöille.

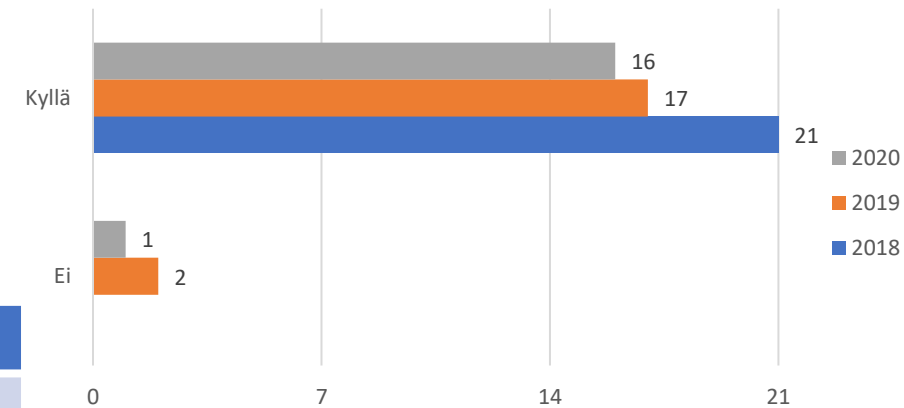
Vuosi	Alle 50 000 €	50 000 - 100 000 €	Yli 100 000 €	Ei osaa sanoa
2018	11	2	3	3
2019	12	2	2	3
2020	9	2	2	6

- “En osaa sanoa”-vastausten määrä selittyy sillä, että osa tuista on joissain kunnissa vielä jakamatta, eikä vuoden 2020 tukien määrää ole tiedossa.

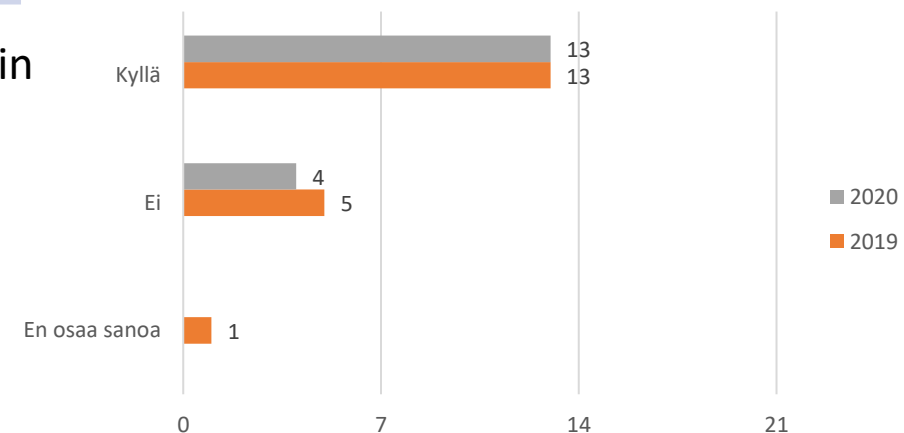
Kirjalliset ohjeet järjestöavustuksista

- 13 kunnalla on hakijoiden käytettävissä olevat kirjalliset ohjeet järjestöavustuksista.
- Määrässä ei ole muutosta edelliseen vuoteen.

Myöntääkö kuntanne avustuksia yhdistyksille ja järjestöille?

Onko kunnallanne kirjallinen, hakijoiden käytettävissä oleva ohjeistus yhdistys- / järjestöavustuksista?

Avustukset ja muu tuki järjestöille

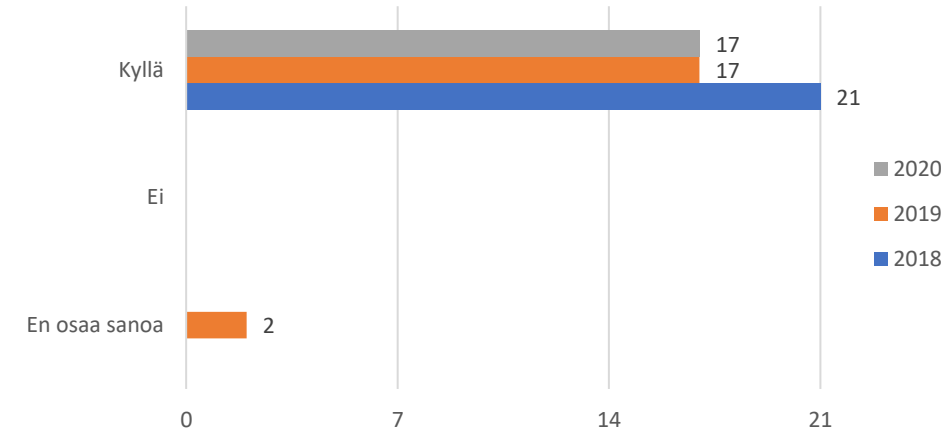
Järjestöjen saatavilla olevat tilat

- Järjestöt voivat saada kaikissa vastanneissa kunnissa käyttöönsä toimitiloja. Tilanne on ollut sama vuonna 2018.

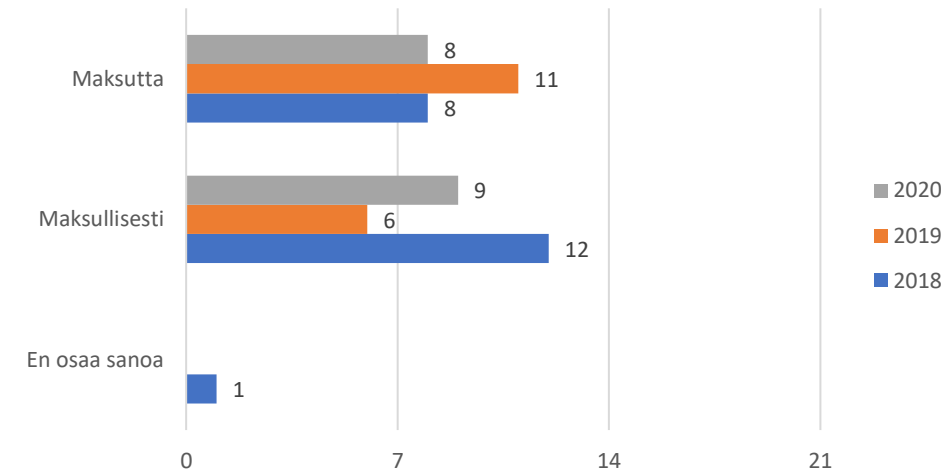
Tilojen maksullisuus

- Noin puolet vastanneista kunnista antavat tiloja maksutta käyttöönsä
- Monessa kunnassa maksut ovat pieniä ja harkinnanvaraisia

Voivatko yhdistykset ja järjestöt saada kunnassanne käyttöönsä toimitiloja?

Maksullisesti vai maksutta?

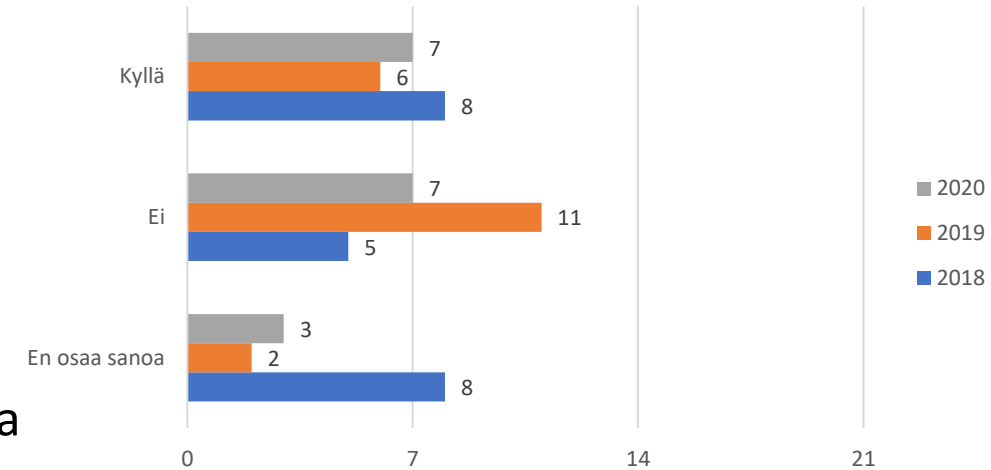

Avustukset ja muu tuki järjestöille

Järjestöjen tilojen käyttö

- Alle puolet kunnista käyttää järjestöjen tiloja.
- Käytetyt tilat ovat mm. urheilukenttiä ja kyläyhdistysten tiloja

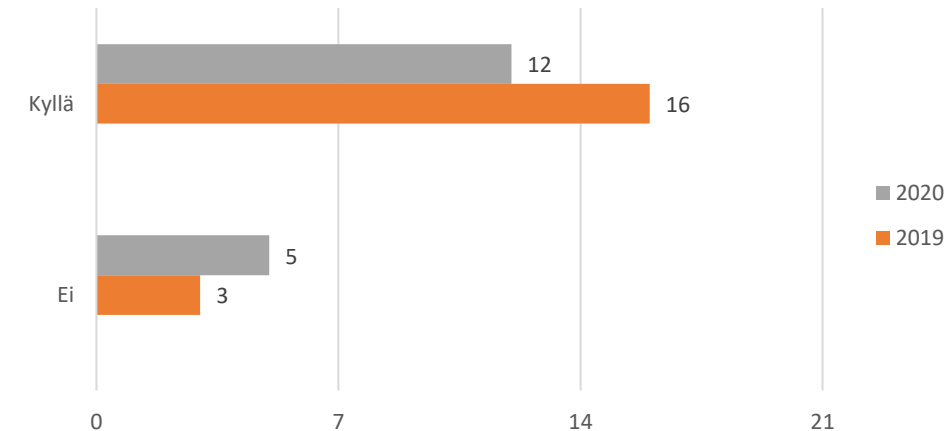
Käyttääkö kuntanne järjestöjen tiloja?

Kunnan tukipalvelut järjestöille

- 12 kuntaa tarjoaa tukipalveluita esim. kopiointia, kahvitusta, postitusta, viestintää, kuljetustukea jne. järjestöille
- Tuen tarjoaminen on vähän laskenut viime vuodesta

Tarjoaako kuntanne tukipalveluja yhdistyksille ja järjestöille?

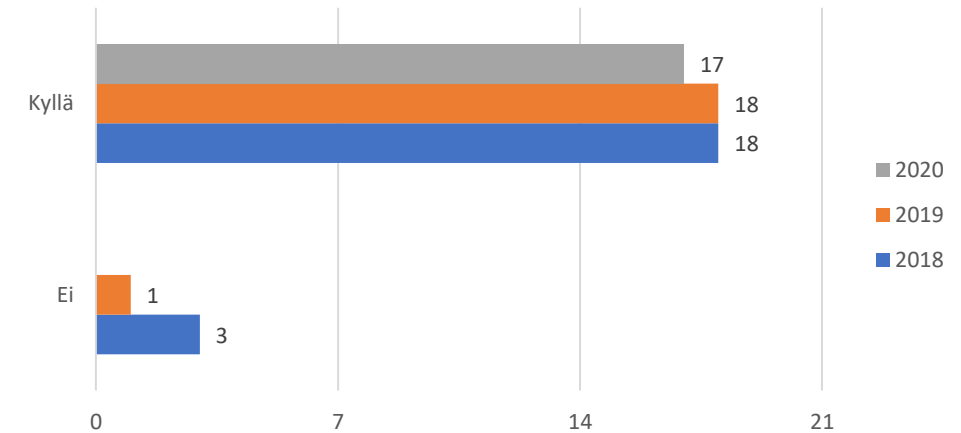

Yhteistyö ja osallisuus

Tapaamiset järjestöjen kanssa

- Kaikki vastanneet kunnat järjestävät tapaamisia paikallisten järjestöjen kanssa
- 15 kunnassa tapaamisiin kutsutaan kaikki kunnassa toimivat järjestöt
- 2 kunnassa kutsutaan joko aktiiviset järjestöt, tai teemoittain

Järjestääkö kuntanne tapaamisia paikallisten järjestöjen kanssa?

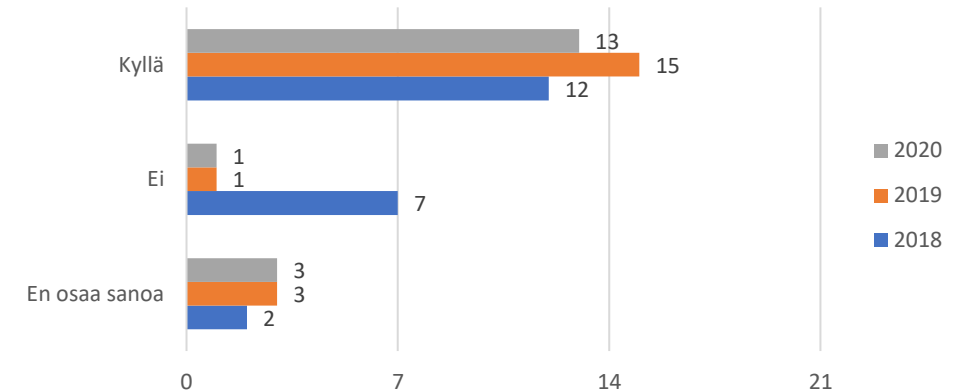

Yhteistyö ja osallisuus

Järjestöjen tuottaman tiedon hyödyntäminen kunnissa

- Järjestöjen tuottamaa ja esiin tuomaa hyvinvointitietoa (esim. kokemustieto, asiantuntijuus) hyödynnetään 13 kunnassa hyvinvointikertomuksissa ja -suunnitelmissa.
- Tietoa kerätään mm. kyselyillä, tapaamisissa, suorilla yhteydenotoilla, työryhmissä ja joskus ulkopuolisen toimesta (opinnäytetyö)

Hyödynnetäänkö kunnassanne järjestöjen tuottamaa / esiin tuomaa hyvinvointitietoa hyvinvointikertomuksissa ja -suunnitelmissa?

Yhteistyö ja osallisuus

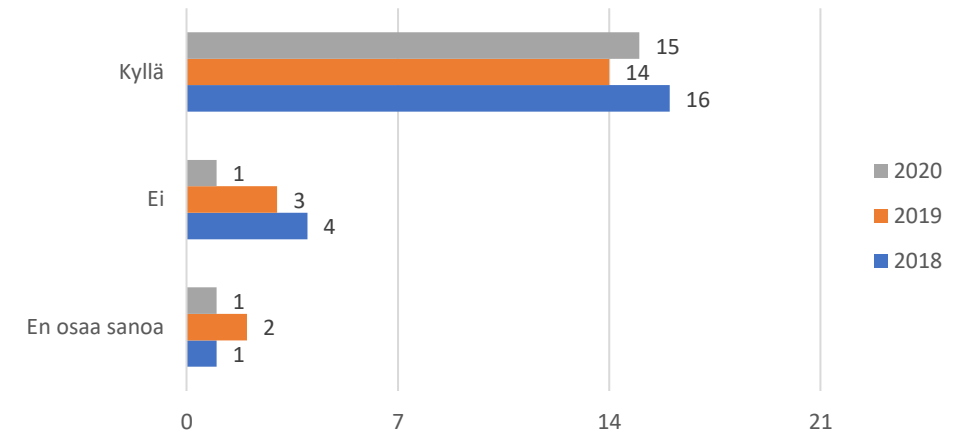
Järjestöyhteistyön huomioiminen kunnan suunnitelmissa

- Lähes kaikki kunnat huomioivat järjestöyhteistyön edistämisen kunnan talous- ja toimintasuunnitelmissa

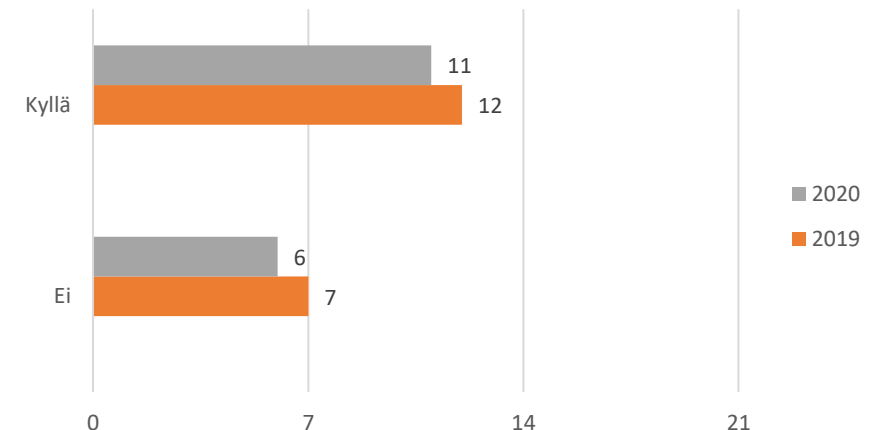
Hyvinvointikoordinaattori

- 11 kunnassa on hyvinvointikoordinaattori
- 6 kyselyyn vastaajista oli kuntansa hyvinvointikoordinaattoreita, mutta vain 2 tällä nimikkeellä (muut olivat hyvinvointiohjaaja/-suunnittelija, vapaa-aikatoimenjohtaja nimikkeillä)

Onko järjestöyhteistyön edistäminen huomioitu kuntanne talous- ja toimintasuunnitelmissa?

Onko kunnassanne hyvinvointikoordinaattoria / osallisuuskoordinaattoria?

Yhteistyö ja osallisuus

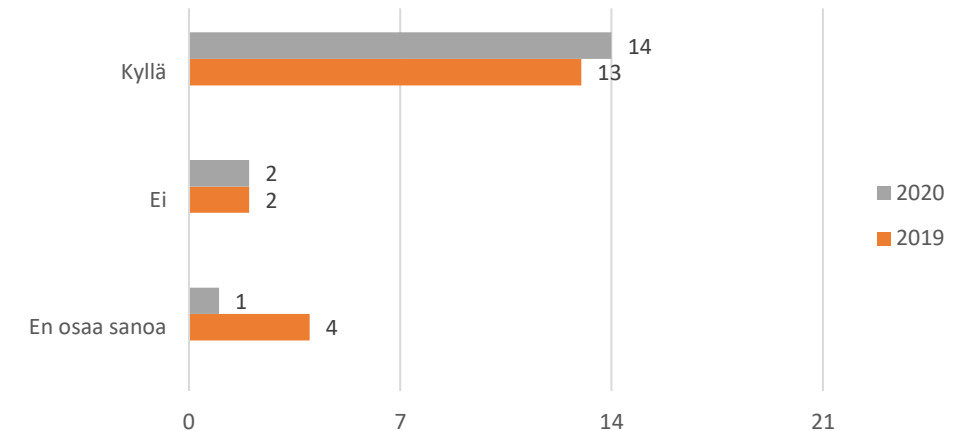
Järjestöjen edustus lakisääteisissä vaikutustoimielimissä

- Järjestöjen edustajia on enemmän kuntien lakisääteisissä vaikuttamistoimielimissä kuin vuonna 2019.

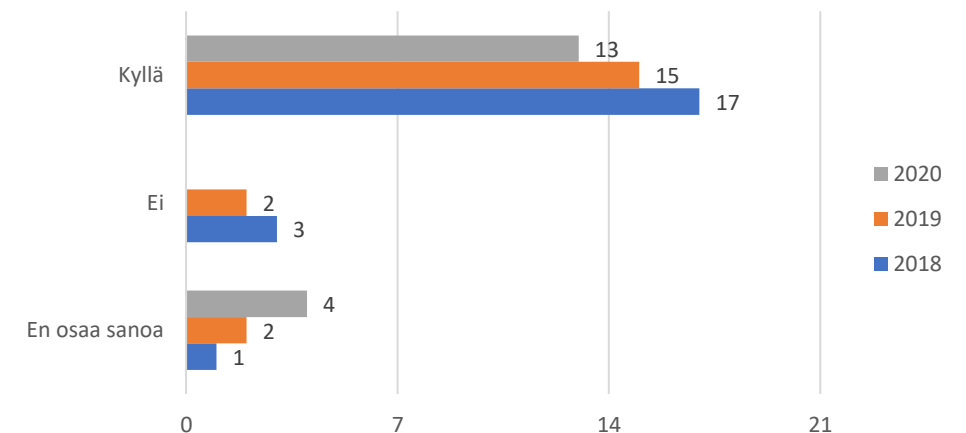
Järjestöjen edustus muissa työryhmissä

- Järjestöjen edustus muissa työryhmissä on hitusen vähentynyt, tosin "en osaa sanoa" vastauksia on enemmän.
- Järjestöjen edustusta oli erityisesti lapsia ja nuoria koskevissa työryhmissä sekä Hyte-työryhmissä.

Onko kuntanne lakisääteisissä vaikuttamistoimielimissä yhdistysten tai järjestöjen edustajia?

Onko kuntanne muissa työryhmissä mukana yhdistysten tai järjestöjen edustajia?

Yhteistyö ja osallisuus

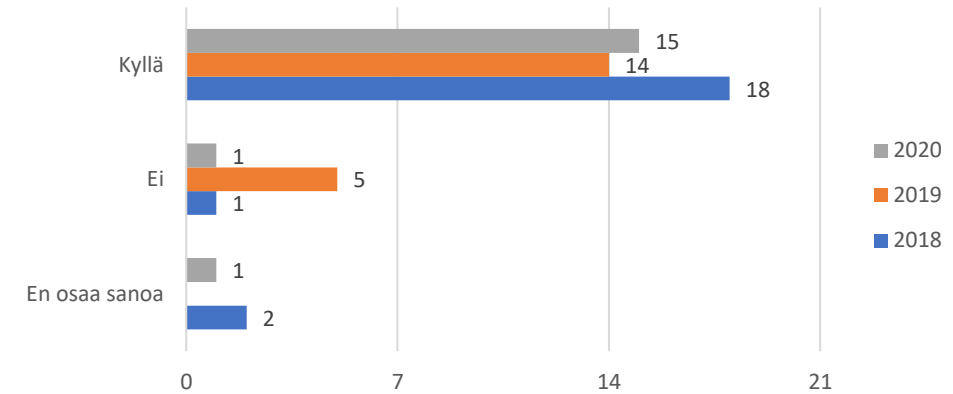
Järjestöjen tiedot kunnan nettisivuilla ja tiedotteissa

- Lähes kaikissa vastanneissa kunnissa järjestöt näkyvät kunnan nettisivuilla ja niiden toiminnasta saa tietoa esim. kunnan tiedotteista.
- Joissain kunnissa järjestöjen tiedot tulevat nettisivuille ulkoisista palveluista leijukkeiden kautta, tai sivuilla on linkki ulkoiseen palveluun.

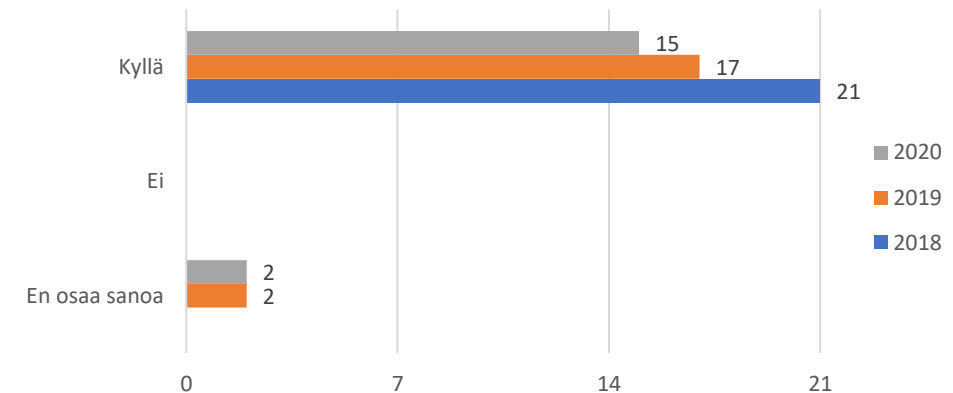
Järjestöjen toiminta kunnan toimintojen yhteydessä

- Yhdistyksillä ja järjestöillä on mahdollisuus järjestää toimintaa kunnan toimintojen yhteydessä esim. terveyskeskuksessa ja kirjastossa lähes kaikissa vastanneissa kunnissa. Vuonna 2018 se oli mahdollista kaikissa kunnissa.
- Mm. järjestöjen infot ja tapahtumat

Löytyykö kuntanne nettisivuilta tai esim. kunnan tiedotteista tietoa paikallisten yhdistysten tai järjestöjen toiminnasta?

Onko yhdistyksillä ja järjestöillä mahdollisuus järjestää toimintaa kunnan toimintojen yhteydessä (esim. terveyskeskus, kirjasto)?

Yhteistyö ja osallisuus

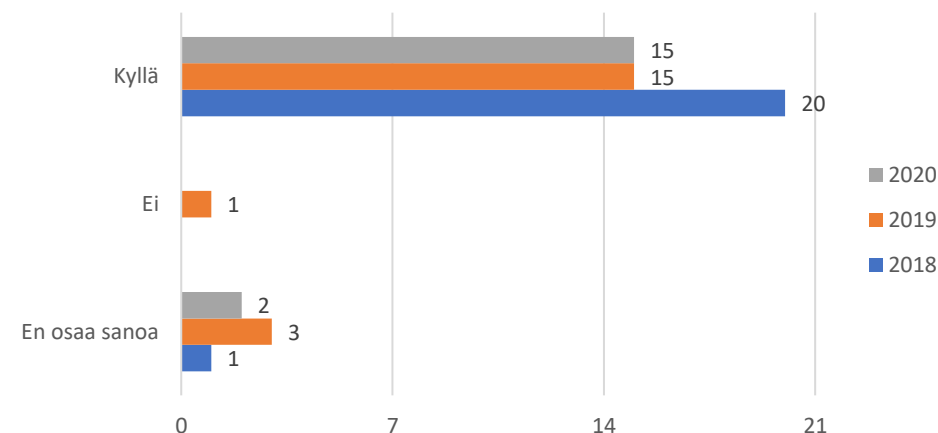
Ohjaus järjestöjen toimintaan

- Kunnan työntekijät ohjaavat asiakkaita yhdistysten ja järjestöjen toiminnan pariin lähes kaikissa kunnissa.
- Yleistä on ohjaaminen mm. vertais- ja liikuntaryhmiin sekä järjestöjen sote-palveluihin

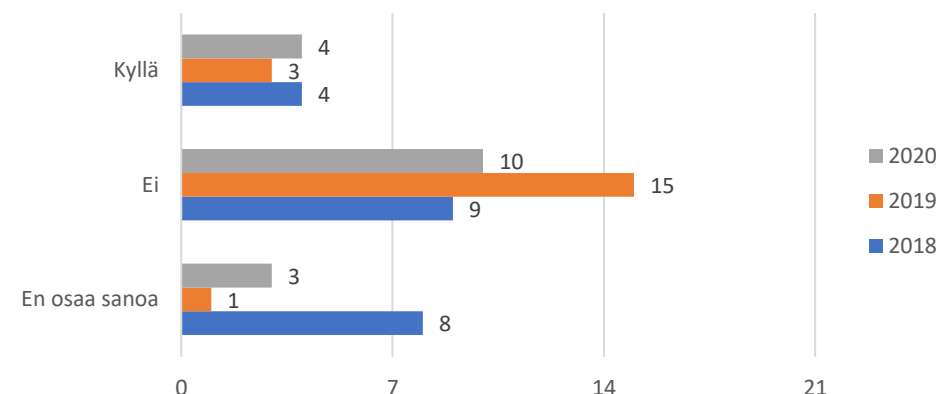
Yhteistyösopimukset tai -asiakirjat

- Yhteistyösopimus tai -asiakirja kunnan ja järjestöjen välillä on tehty neljässä kunnassa.
- Usea vastaaja kertoi haastattelussa, että asia on kunnassa vireillä.

Ohjaavatko kunnan työntekijät asiakkaita yhdistysten ja järjestöjen toiminnan pariin (esim. vertaisryhmät)?

Onko kunnan ja järjestöjen välillä tehty yhteistyösopimusta tai -asiakirjaa, johon edellä mainittuja asioita on kirjattu?

Yhteistyö ja osallisuus

Muu yhteistyö

- Tapahtumia, esim:
  - Järjestöfoorumi
  - Retket ja reissut
  - Markkinat
  - Konsertit
  - Yms.
- Kehittämishankkeet
- Koronaan liittyviä toimintoja (esim. kauppa-apu)
- Yhteistyö hyvin monipuolista ja vaihtelevaa. Toisinaan kunta pelkkänä rahoittajana, toisinaan tarjoaa koulutusta ja joskus kumppanina hankkeissa.

Yhteistyön kehittämisen tavat

Miten kuntajärjestöyhteistyötä voisi kehittää?

- Yhteistyöasiakirjalla selkeyttä kunnan tuen muotoihin
- Nimetty järjestöyhdyshenkilö kehittää, aktivoi ja vahvistaa yhteistyötä järjestöihin ja kannustaa kuntalaisia järjestöjen pariin
- Säännöllisyyden kehittäminen vuosikellon avulla ja järjestöillat kaksi kertaa vuodessa
- Vilkkaampi dialogi, helpotetaan yhteydenottoja ja järjestöbyrokratiaa/hallinnollisia asioita

Huomiot ja haasteet

- Kuntiin ymmärrystä siitä, mitä järjestöt voivat tarjota. Esiin nousi myös tiedonkulun parantaminen puolin ja toisin.
- Aktiivien väsyminen
- Uusien vapaaehtoisten saaminen mukaan on vaikeaa.

Tapa toimia ja toiveet

- Hyvät yhteistyömuodot pitkäjänteisyyden ja luottamuksen kautta.
- Aktiivisuutta toivotaan myös järjestöiltä.
- Vapaaehtoisten arvostuksen nostaminen esim. palkitsemalla.

Yhteistyön kehittämisen tuki

- Järjestötoimijoilta toivotaan hyvää viestintää sekä yhteistyötarpeiden ja ideoiden esiin tuomista.
- Kuntien tuki on erityisen merkityksellistä siinä, että resursseja varataan riittävästi järjestöyhdyshenkilön työhön.
- Yhteistyön kehittämisen tueksi kaivataan yhteisiä tilaisuuksia, uusia toiminnan tapoja ja ideoita sekä mahdollisesti rakenteellisia muutoksia.
- Käytännön tukityökaluna nähdään digitalisaation tuomat mahdollisuudet, esimerkiksi yhteisen verkkoalustan avulla. Se tukisi mm. paikallisten yhdistysten yhteyden pitoa, informaation ja hyvien käytänteiden jakamista.
- Verkostoitumien , vertaistuki, kannustava yhteistyö, ideat - osaksi myös kunnan ulkopuolelta tulevana koetaan tarpeellisena tukena. Esille tuli myös "Islannin-malli".

Muita terveisiä:

- Tulevaisuudessa kysely rajatumpi ja teemoitettu
- Huoli järjestökentän ikääntymisestä
- Nuori polvi mukaan "maakunnallisen Tinderin" tai muun verkkoalustan avulla
- Järjestötoiminnasta saatu tieto arvokasta, hyvien käytänteiden jakaminen ja verkostoituminen tärkeää

Kysymykset

1. Taustatiedot

Vastaajan nimi

Sähköposti

Kunta

Ammattinimike

Järjestöyhdyshenkilö

2. Onko kunnassanne nimetty erikseen yhdistys-/järjestöyhdyshenkilöä?

Kyllä

Ei

3. Kuka/ketkä kunnassanne vastaa(vat) yhteistyöstä järjestöjen seurojen ja yhdistysten kanssa?

Kirjoittakaa taulukon riveille (1-5) mahdollisimman kattavasti eri vastuuhenkilöiden nimet, ammattinimikkeet ja toimintayksiköt/vastuualueet.

Avustukset ja muu tuki järjestöille

4. Myöntääkö kuntanne avustuksia yhdistyksille ja järjestöille?

Ei myönnä

Kyllä, kunnan yleisavustuksena (vastikkeeton)

Kyllä, kohdeavustuksena (vastikkeellinen, esim. palvelua vastaan)

Kyllä, välirahoituslainana esim. kehittämishankkeille ja vastaaville

Kyllä, tarjoamalla muuta toiminta-avustuksen kaltaista tukea, mitä?

En tiedä

5. Onko kunnallanne kirjallinen, hakijoiden käytettävissä oleva ohjeistus yhdistys-/järjestö-avustuksista?

Kyllä

Ei

6. Minkä verran kuntanne myönsi yhdistys-/järjestöavustuksia? Merkatkaa tähän kaikkien avustusten yhteenlaskettu

euromäärä (kokonaislukuna ilman välilyöntejä)

Vuonna 2019

Tänä vuonna 2020

7. Voivatko yhdistykset ja järjestöt saada kunnassanne käyttöönsä toimitiloja?

Kyllä, maksullisesti, millä kriteereillä?

Kyllä, maksutta, millä kriteereillä?

Ei tarjolla

8. Käyttääkö kuntanne järjestön tiloja?

Kyllä, mitä?

Ei

En tiedä

9. Tarjoaako kuntanne tukipalveluja yhdistyksille ja järjestöille (esim. kopiointi, kahvitus, postitus, viestintä, kuljetustuki, rakennustarvikkeita jne.)?

Kyllä, mitä?

Ei

Kysymykset

Yhteistyö ja osallisuus

10. Järjestääkö kuntanne tapaamisia paikallisten järjestöjen kanssa?

Kyllä
Ei
En tiedä

11. Kutsutaanko tapaamisiin kaikki yhdistykset ja järjestöt?

Kyllä
Ei, minkä alan yhdistyksiä ja järjestöjä tapaamisiin kutsutaan?

12. Kuinka usein kunnan ja yhdistysten ja järjestöjen tapaamisia järjestetään?

13. Hyödynnetäänkö kunnassanne järjestöjen tuottamaa / esiin tuomaa hyvinvointitietoa (esim. kokemustieto,

asiantuntijuus) hyvinvointikertomuksissa ja -suunnitelmissa?

Kyllä
Ei
En tiedä

14. Miten tietoa kerätään?

15. Onko järjestöyhteistyön edistäminen huomioitu kuntanne talous- ja toimintasuunnitelmissa?

Kyllä
Ei
En tiedä

16. Millaisia osallisuuden rakenteita kunnassanne on? Esim. asukasraadit, neuvostot, palautekanavat

17. Onko kunnassanne hyvinvointikoordinaattoria/osallisuuskoordinaattoria?

Kyllä, kuka
Ei

18. Millaista yhteistyötä kuntanne tekee lakisääteisten vaikuttamistoimielimien (nuoriso-, vanhus- ja vammaisneuvostot) kanssa? Esim. suunnittelu, lausunnot, yhteiskehittäminen

19. Onko kuntanne lakisääteisissä vaikuttamistoimielimissä yhdistysten tai järjestöjen edustajia?

Kyllä
Ei

Kysymykset

Yhteistyö ja osallisuus

20. Onko kuntanne muissa työryhmissä mukana yhdistysten tai järjestöjen edustajia?

Kyllä, millaisissa työryhmissä?

Ei

En tiedä

21. Löytyykö kuntanne nettisivuilta tai esim. kunnan tiedotteista tietoa paikallisten yhdistysten tai järjestöjen toiminnasta?

Kyllä, mistä ja millaista?

Ei

En tiedä

22. Onko yhdistyksillä ja järjestöillä mahdollisuus järjestää toimintaa kunnan toimintojen yhteydessä (esim. terveyskeskus, kirjasto)?

Kyllä, mitä?

Ei

En tiedä

23. Ohjaavatko kunnan työntekijät asiakkaita yhdistysten ja järjestöjen toiminnan pariin (esim. vertaisryhmät)?

Kyllä, mihin?

Ei

En tiedä

24. Onko kunnan ja järjestöjen välillä tehty yhteistyösopimusta tai -asiakirjaa, johon edellä mainittuja asioita on kirjattu?

Kyllä, mikä?

Ei

En tiedä

Vapaa sana

25. Kerro, minkälaista muuta yhteistyötä kunnassanne tehdään yhdistysten ja järjestöjen kanssa? Esim. kehittämishankkeet, tapahtumien järjestäminen jne.

26. Miten kunta-järjestöyhteistyötä voisi kehittää?

27. Millaista tukea kunta-järjestöyhteistyössä tarvittaisiin kunnassanne?

28. Muita terveisiä

